

به نام خدا

قرآن چهارم

چهارم
فردوسی
میرزایی

جلسه‌ی اول

درس هفتم

آشنایی با خط قرآن کریم

دانش آموزان عزیز!

خدا را سپاس می‌گوییم که شما می‌توانید به تدریج همه‌ی قرآن را بخوانید. از این درس به بعد، آیات هر درس، مانند صفحه‌های قرآن کریم آمده است. از این‌رو خوب است در ابتدا با برخی از ویژگی‌های خط قرآن کامل آشنا شوید. این ویژگی‌ها به شرح زیر است.

۱- برخی از حروف گاهی به شکل دیگری نوشته شده است؛ مانند :

م ← م ک ← ک ر ← ر

ب ← ب ج ← ج و ← و

تحریر - این کلمات قرآنی را بخوانید.

لِیَوْمٍ عَلَیْهِمْ أَسَلَمَ
كُفْرًا أَحْمِلُكُمْ رَثْمًا
أَمْرًا عَزِيزًا لِشَاعِرٍ

۲- برخی حروف روی هم نوشته شده است؛ مانند:

نَحْنُ ← نَحْنُ یَخْلَقُهُمْ ← یَخْلَقُهُمْ یُجَادِلُنَا ← یُجَادِلُنَا

تحریر - این کلمات قرآنی را بخوانید.

تَجْرِي مُخْلِصِينَ
الْخَيْرَةَ تُخَفِّوهُ
يَجْحَدُ يُحِبُّ
تُجْرِمُونَ يَجْعَلُوهُ

۳- گاهی صدای «ا» به صورت «آ» نوشته شده است؛ مانند :

رَزَقْنَاهُمْ ← رَزَقْنَاهُمْ سَمَّاكُمْ ← سَمَّاكُمْ
يُخَادِعُونَ ← يُخَادِعُونَ أَدْرَاكَ ← أَدْرَاكَ

تمرین - این کلمات قرآنی را بخوانید.

سُبْحَانَ صَلِيحًا يَنْسَاءُ بِرُكْنًا أَرْسَلْنَاكَ
سَمَوَاتٍ خَالَتْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ عَاطِرٍ تَعَلَّى

۴- گاهی صدای «ا» به صورت «آ» روی «و» ناخوانا نوشته شده است؛ مانند :

الْصَّلَاةَ ← الصَّلَاةَ الرِّكَاءَ ← الرِّكَاءَ حَيَاةً ← حَيَاةً

تمرین - این کلمات قرآنی را بخوانید.

صَلَوَاتِكَ كَوْشِكُوفَةً التَّجْوِيفَةَ مَنَوَةَ بِالْعَدْوَةِ

۵- گاهی صدای «ی» کوچک به شکل «ب» نوشته شده است؛ مانند :

يَهِي ← يَهِي عَبِيدِهِ ← عَبِيدِهِ هَذِهِ ← هَذِهِ

تمرین - این کلمات قرآنی را بخوانید.

قَدْرِهِ بَصَرِهِ طَعَامِهِ عَايِنْتِهِ

قرآن آموزان عزیز!

در جلسه‌ی قبل با ویژگی‌های خط قرآن کامل آشنا شدید. از این رو آیات قرآن کریم در هر درس، به صورت یک صفحه‌ی قرآن کامل، آمده است. چه خوب است در صورتی که در مدرسه قرآن کامل موجود است، آن‌ها را به کلاس بیاورید و پس از یافتن آیات درس، آن آیات را از روی مُصحف شریف بخوانید.

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَرِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ
 ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السَّوْءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ
 وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿۹۴﴾ وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا
 إِنَّ مَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۹۵﴾
 مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوا
 أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۹۶﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا
 مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً
 وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۹۷﴾
 فَلِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿۹۸﴾
 إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
 يَتَوَكَّلُونَ ﴿۹۹﴾ إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ
 هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿۱۰۰﴾ وَإِذَا بَدَلْنَا آيَةً مَكَانَ آيَةٍ
 وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنزِلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
 لَا يَعْلَمُونَ ﴿۱۰۱﴾ قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُّوسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ
 لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿۱۰۲﴾

* حیات

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

زمانی که قرآن می‌خوانی به خدا پناه بگیری از شیطانِ رانده شده.

سوره نحل، آیه ۹۸

آداب خواندن قرآن

قرآن پیام و کلام خداست. وقتی می‌خواهیم قرآن بخوانیم، آداب خواندن قرآن را رعایت کنیم.

۱- تمیز و پاکیزه باشیم و پیش از خواندن قرآن وضو بگیریم.

۲- قرآن را شبیه نوار و زیبا بخوانیم.

۳- پیش از خواندن قرآن بگویم :

« أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ »

« بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ »

۴- در بین خواندن قرآن، حرف تزئیم و

ساکت باشیم.

۵- سعی کنیم هر روز قرآن بخوانیم.

تا آن‌جا که می‌توانیم معنای آن را

بفهمیم و به دستورهای آن عمل کنیم.

چه خوب است این پیام قرآنی را

در آیات درس پیدا کنید و آن را

با صدای بلند بخوانید.

تمرین اول

فرائت آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط همراه با نوار بخوانید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و به ترجمه‌ی آن‌ها توجه کنید.

سوره‌ی انفال، آیه‌ی ۲۰

۱- لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ

نیست خدایی جز او، که خالق هر چیز است.

۲- فَأَقْرَبُوا مَا تَيْسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ

پس بخوانید آن‌چه می‌توانید از قرآن!

۳- وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا

و نماز را به پا دارید و زکات بپردازید و به خدا (یعنی: در راه خدا) قرض نیکو بدهید!

سوره‌ی شوری، آیه‌ی ۴۰

۴- وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

و آمرزش بخواهید از خدا که قطعاً خدا بسیار آمرزنده‌ی

مهربان است.

تمرین اول

با دقت در ترجمه‌ی آیات صفحه‌ی قبل، معنای صحیح را علامت بزنید.

- ۱- لا : نه، نیست خدا
- ۲- إله : نه، نیست خدا
- ۳- زکاة : نماز زکات
- ۴- غفور : بسیار آمرزنده مهربان
- ۵- رحیم : بسیار آمرزنده مهربان

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید و ترجمه‌ی آن‌ها را کامل کنید.

۱- أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥﴾

سورہ ی سوری، آیه ۵

آگاه باشید قطعاً ... او ... است.

۲- وَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ

سورہ نور، آیه ۵۲

و به یاد دارید ... را و بپردازید ... را.

۳- وَإِنَّهٗكُمْ إِلَهُ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ ﴿١٤٣﴾

سورہ بقره، آیه ۱۴۳

و ... ی شما ... ی یکتست، ... ی جز او، که بخشنده‌ی ... است.

چه خوش است صوت قرآن ز تو دلریا شنیدن

روزی علامه پیراعلموم وارد حرم حضرت علی علیه السلام شد و ناگهان شروع به خواندن این شعر کرد:

چه خوش است صوت قرآن، ز تو دلریا شنیدن - به زُخت نظاره کردن سخن خدا شنیدن

از او سؤال شد: برای چه، هنگام ورود به حرم، این شعر را خواندید؟

پاسخ داد: وقتی وارد حرم مطهر شدم، حضرت مهدی علیه السلام را دیدم که در کنار صریح دستمه و با صدای بلند قرآن می خوانند؛ چون ایشان را در حال خواندن قرآن دیدم، بی اختیار این شعر پرتوالم جاری شد.*

تمرین اول

آیات درس را برای اعضای خانواده‌ی خود بخوانید. خوب است آیات درس را با نوار تمرین کرده و سعی کنید شبیه توار بخوانید.

تمرین دوم

این عبارات قرآنی را بخوانید.

۱- قَالِ لَا تُؤَاخِذُنِي بِمَا نَسِيْتُ

سوره ی کهل، آیه ۷۳

۲- هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ

سوره ی عشر، آیه ۲۴

۳- وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

سوره ی انفال، آیه ۲۰۴

تمرین سوم

در عبارات تمرین فوق، زیر پایه‌های همزه که از حروف ناخوانا هستند، خط بکشید.

فعالیت

هر روز مقداری از آیات ۶ تا ۱۰ سوره ی نور را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید. سعی کنید شبیه توار قرائت کنید.

آياتها

سُورَةُ الشُّورَى

٥٢

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْرٌ ۝ عَسَقٌ ۝ كَذَلِكَ يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ
 اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
 وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ۝ تَكَادُ السَّمٰوٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ
 وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي
 الْأَرْضِ ۗ أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۝ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ
 دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِيفٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۝
 وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا
 وَتُنذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَبَّ فِيهِ قَرِيبٌ فِي الْجَنَّةِ وَقَرِيبٌ فِي
 السَّمِيرِ ۝ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُدْخِلُ
 مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝
 أَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَالَهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتِ
 وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ
 إِلَى اللَّهِ ذَالِكُمْ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ۝

موفق باشید